

Bouwstenennotitie

Voorzitter vandaag ligt de bouwstenennotitie als richtinggevend document op de begroting voor. Bij bouwstenen denken we aan het opbouwen van iets. Als je de notitie leest is het meer het op orde brengen van de basis. Voordat je kunt gaan bouwen dient er een stevig fundament te zijn en daar zullen we samen aan moeten werken. Helaas vraagt het om stevige keuzes die ingrijpend zijn. Wat wij zien zonder alles op een weegschaal te leggen, het college heeft gekozen voor een evenwichtige verdeling over alle domeinen en dat ondersteunen wij.

Het bouwen aan een nieuw noodzakelijk evenwicht, waarvan de balans gevonden is in het verhogen van de OZB en in het bezuinigen op diverse terreinen of moeten we dit benoemen als taakstellingen op diverse terreinen? Naast het zoeken naar een evenwicht is het college voornemens om door te gaan met investeringen in grote en infrastructurele projecten. Kan het college ook aangeven waar we hierbij aan moeten denken? Heeft het college ook heroverweging gemaakt?

Natuurlijk kun je de balans in evenwicht houden door aan de inkomstenkant de OZB te verhogen, maar of dit verantwoord is en wat dit betekent voor eigenaren van woningen en niet-woningen wordt duidelijk bij de beantwoording van de technische vragen. Daarbij komt voor de niet-woning eigenaren nog een extra verhoging van rond 4 % door niet gerealiseerde opbrengsten. Wellicht om nog eens goed na te denken of er een mogelijkheid is om deze fluctuatie via een egalisatiefonds in de toekomst wat te dempen. Waar het uiteindelijk omgaat, wat is de totale lastendruk voor onze inwoners en ondernemers en wat krijgt men ervoor terug. Wij staan dan ook nog niet te juichen om scenario 2 volledig door te voeren. Een extra verhoging OZB moet we wel kunnen uitleggen en dat zal meer moeten zijn dan alleen de spaarpot te vullen.

Als we de diverse voorstellen nader belichten dan is het voor ons de vraag of het verantwoorde bezuinigingen zijn zonder dat het welzijn van mensen in het geding komt. Zijn we als gemeente nog in staat om op een verantwoorde wijze te bouwen aan een nieuw evenwicht. Voorzitter wat ons betreft is dit echt de uiterste grens. Het kan en mag in ieder geval niet zo zijn dat de kwetsbaren de dupe worden van deze forse bezuinigingsronde. We zullen hier nog eens goed naar moeten kijken. Met name de bezuiniging van de bijzondere bijstand en het participatiefonds gaat ons na aan het hart, een deel van de extra verhoging van de OZB bij scenario 2 zou wat ons betreft daarvoor ingezet kunnen worden.

Voorzitter, de rol van de Adviesraad kan ons inziens beter ingevuld worden als het college meer gericht advies vraagt van de Adviesraad. Maak gebruik van de adviesraad, zij kunnen en willen graag meedenken.

Op het sociaal domein staan veel taakstellingen waarbij de post Jeugdzorg verreweg de grootste is. Hoe realistisch is deze taakstelling? Geven de beheersmaatregelen voldoende zekerheid om deze taakstelling te halen? Een cruciale vraag want we hebben het wel over een vijfde van de bezuinigingsmaatregelen.

Het college benoemt een 4-tal uitgangspunten, waar we wel achter kunnen staan. De uitwerking is verwoord in 7 punten met de beginwoorden: “we blijven..., we kijken...” en we gaan maar juist de uitwerking van: we blijven, we kijken en we gaan zien we niet of nauwelijks terug.

Je kunt wel kijken naar je eigen bedrijfsvoering maar dat levert niets op.

We missen bijv. het drastisch terugdringen van externe inhuur. Het kan en mag niet zo zijn dat we een papierentijger zijn met forse beleidsstukken maar dat we niet de middelen hebben om het uit te kunnen voeren en kwetsbare inwoners in de kou laten staan. De beste ideeën en efficiënte werkwijzen komen uit de praktijk, mensen die er dagelijks mee werken. Maak gebruik van je eigen mensen. Je eigen kapitaal

Als gemeente hebben we veel vastgoed. We willen dat het college meer vaart maakt in het afstoten van gebouwen. Bij de ingekomen stukken ligt een voorbeeld hoe het in ieder geval niet moet, als er belangstelling is ga daar serieus mee aan de slag. Pak dit op als college. Wij zien hier ook een mogelijkheid om een deel te dekken van het niet bezuinigen op een deel van het minimabeleid. Graag horen hier de visie van het college op.

Bij de ontwikkelingen meerjarenperspectief zien we veel zaken waarvoor de regel ‘oud voor nieuw’ zal gelden. Deels kunnen ze extern worden gefinancierd en deels zal er binnen de bestaande begroting ruimte gezocht moeten worden. Een goed voornemen maar neem de raad hierin mee. Gezien de financiële situatie geven we niet de voorkeur aan cultuurcoaches en extra kosten voor lokaal inclusiebeleid.

De 2e ontsluiting van het haventerrein van Lauwersoog is er eentje die gezien de aanstaande dijkverhoging binnenkort serieus moet worden overwogen door werk met werk te maken. De structurele middelen zouden hiervoor gezocht kunnen worden in een structurele verlaging van de post ‘onvoorzien’. Graag horen we hoe het college hier tegen aankijkt.

Aan de inkomstenkant zouden we ook nog eens kunnen kijken of de vierkante meter prijs van bouwkavels met bijv. 5 of 10 euro kunnen worden verhoogd. Het zullen geen spectaculaire inkomsten zijn maar zoals het college zelf aangeeft; ‘quick wins’ hoe klein de opbrengst ook is, het is het onderzoeken zeker waard.

Een worsteling voor onze fractie is de besteding van NPG gelden. Het is natuurlijk goed om samen met de inwoners en ondernemers te kijken naar besteding van deze middelen. De afgelopen week is hiervoor een eerste aanzet gegeven, maar het voelt dubbel.

Miljoenen hebben we te besteden ten behoeve van de Brede Welvaart in onze gemeente, maar ondertussen zijn wij druk doende om onze voorzieningen niveau te minimaliseren en zelfs af te breken. Voor kwetsbare inwoners moeten we zaken terug brengen tot het uiterste minimum, waardoor hun kwetsbaarheid eerder groter wordt dan kleiner. Dit voelt niet goed.

Een grote onzekerheid die niet of nauwelijks is benoemd is het effect van het Corona virus. Een andere cruciale is de septembercirculaire. Het begint er op te lijken dat er in ieder geval in 2020 en 2021 wat lucht komt vanuit Den Haag. Wij zijn van mening dat de extra middelen die vanuit Den Haag zullen komen zoveel mogelijk verwerkt moeten worden ten gunste van deze bezuinigingsoperatie en niet als opwaardering van de begroting, tenzij er een heldere verhaal aan ten grondslag ligt. Deelt het college onze mening?

Voorzitter, tot slot nog een aantal aandachtspunten. Als wij door de verschillende dorpen rijden dan valt het op dat het groenonderhoud te wensen overlaat. Een verzorgde omgeving verhoogt zeker het welzijn van de inwoners. Heb daar aandacht voor.

We zullen naar 1 toeristische organisatie moeten om de gemeente goed op de kaart te zetten. Je ziet wat de verkiezing van Winsum als mooiste dorp van Nederland teweegbrengt en daar hebben we een krachtige organisatie voor nodig omdat op een goede manier te vermarkten.

Binnenkort zullen we de woonvisie ter bespreking krijgen in de raad. Als fractie merken we dat er vanuit de samenleving diverse initiatieven voor kleinschalig woningbouw zijn. Benader die met een positieve grondhouding en we zien dit soort initiatieven graag terug in de woonvisie.

Voorzitter, we staan voor ingrijpende keuzes. Keuzes die impact hebben. De notitie geeft hiervoor een goede aanzet. Maar er zal ook nog veel uitgewerkt moeten worden om te kunnen beoordelen wat precies de impact is. Wij zien die uitwerking graag tegemoet om bij de begroting goede keuzes en verantwoorde keuzes te kunnen maken.

Samenvattend, wij kiezen voor scenario 2 met de aantekening dat we een deel willen inzetten voor het minimabeleid en dat voor de overige extra inkomsten OZB er een helder verhaal moet liggen bij de begroting wat meer is dan het opkrikken van de spaarpot. Met de extra middelen uit Den Haag moet het mogelijk zijn om in november een verantwoorde begroting te kunnen presenteren, waarbij we oog houden voor de meest kwetsbaren in onze samenleving en ruimte hebben voor om de noodzakelijke investeringen te doen voor onze inwoners en ondernemers om het welzijn te verhogen.

Wij wensen het college en de organisatie veel wijsheid en Gods zegen bij de uitwerking van de notitie om te komen tot een evenwichtige begroting.